

Oponentský posudek diplomové práce Kateřiny Seifertové „Zhodnocení mezidruhové hybridizace hadcového endemita *Cerastium alsinifolium* Tausch (Caryophyllaceae)

Cerastium alsinifolium je řazeno mezi význačné české endemity. S ohledem na to, jak málo endemitů v ČR existuje, mohlo by se předpokládat, že naše znalosti o nich jsou již dostatečné. Ovšem v případě, že se objeví věci znalý školitel a zapálená autorka, ocitají se tyto předpoklady v troskách.

Hodnocená práce Kateřiny Seifertové má 63 číslovaných stran, jen moc nechápu, proč „Seznam tabulek“ ještě číslo má a následující „Seznam obrázků“ již nikoli. Přímo v textu je dále začleněno 21 obrázků a 16 tabulek a jedna rozsáhlejší tabulka zařazená samostatně v příloze. K práci je přiloženo také CD se všemi daty z analýz. Práce je po formální stránce velmi zdařile provedená, psaná velmi příjemně, čtivě, pěknou češtinou s minimem nepěkných obrátů („ukázalo se efektivním“ na straně 20 budiž uvedeno jako výjimka). Tabulky i grafy jsou kvalitní, přehledné a dobře popsané. Jediným kazem práce je občasné nakupení překlepů či nadbytečných nebo chybějících slov v krátkém úseku textu. Příkladem mohou být strany 14-17, 42-44, Označuji si to osobně jako syndrom popůlnoční práce a jeho výskyt je v mezích přijatelnosti.

Vážnější chybou formálního rázu je snad jedině podivná dlouhá mezera na straně 12, po které nenásleduje nová kapitola, ale uvedení do popisu druhů, takže jsem chvíli nevěděl, zda kus textu nechybí. Tento nedostatek se dal eliminovat členěním práce pomocí číslovaných kapitol a podkapitol. Krom tohoto místa však chybějící číslování pro orientaci v práci nepostrádám.

Seznam literatury je rozsáhlý, pokrývající plně dané téma, snad bych čekal jen lepší odkaz k hadcovému fenoménu než článek z Živy, ale vzhledem k zaměření práce to nepovažuji za významnější nedostatek.

Diplomantka plně zodpověděla všechny čtyři otázky, které si vytyčila jako cíl své práce.

K práci nemám žádné další významnější připomínky nebo výhrady.

Předložená práce nabízí několik okruhů otázek k diskusi:

1. Je skutečně primárním místem speciace *C. alsinifolium* lesní biotop, jak autorka uvádí? Když vezmeme v potaz situaci během glaciálu a v postglaciálu, domnívám se, že přinejmenším počátky speciace mohly probíhat na nelesních stanovištích.
2. Hybridi druhého typu představují jen malou část celkové populace rožců v oblasti. Dá se odhadnout jejich další vliv na populaci? A jsou nějaké znaky pro jejich možné rozpoznání v terénu?

3. Z uvedeného mám dojem, že je *Cerastium alsinifolium* tak trochu v extinkční pasti. Vyhovuje mu mírná disturbance, která ale může znamenat i příchod druhu *C. arvense* do jeho blízkosti a následnou hybridizaci. Dá se odhadnout pravděpodobnost extinkce *C. alsinifolium*?

4. Nebylo by zajímavé podívat se pomocí cytometrie na velkokvěté rožce na dalších hadcových lokalitách? Je možné, že hadce Slavkovského lesa coby nejvýše položené hadce v ČR uchovaly čistý druh *C. alsinifolium* do současnosti, ale na některých dalších hadcových lokalitách v okolí mohou být dosud kříženci, které nikdo nerozlišuje. Nenapadlo autorku zkusit prověřovat i tuto možnost?

5. Domnívá se autorka, že v rámci *Caryophyllaceae* by se našel v ČR ještě nějaký taxon, který může přinést podobné překvapení?

Hodnocenou práci považuji za mimořádně zdařilou. Přináší zcela nové poznatky, které mění náš pohled na „české botanické stříbro“ a od této chvíle si bude každý na Křížkách lámat hlavu, zda se dívá na slavného endemita či jeho hybrida. Z celé práce je znát zájem a erudovanost autorky. Domnívám se, že pochvalné slovo zaslouží i školitel.. Věřím, že se publikace získaných výsledků případně doplněných o zmiňované molekulární analýzy brzy objeví v nějakém kvalitním vědeckém periodiku.

Práci doporučuji přijmout k obhajobě a hodnotit s přihlédnutím k obhajobě stupněm výborně.

V Praze 19.9.2009

RNDr. Vlastik Rybka Ph.D.

